

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 655/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **2. FVE HUMENNÉ s.r.o.**, Dostojevského 4532/67, Poprad, IČO 45 918 686, zastúpenej Art or Ius, s.r.o., Panenská 668/24, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cob/98/2022 z 29. júna 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/6/2024 z 27. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľka sa pred Okresným súdom Košice I domáhala proti spoločnosti Východoslovenská distribučná a. s. (ďalej len „VSD“) nároku na zaplatenie peňažnej sumy 23 902,44 eur s úrokom z omeškania a proti spoločnosti Východoslovenská energetika a.s. (ďalej len „VSE“) nároku na zaplatenie peňažnej sumy 1 726,80 eur s úrokom z omeškania. Žalované peňažné nároky vyplývali zo zmluvy o dodávke elektriny, prevzatí zodpovednosti za odchýlku a doplatku a predstavovali proti spoločnosti VSD sumu doplatku za elektrinu vyrobenú vo výrobnom zariadení sťažovateľky počas platnosti a účinnosti zmluvy o dodávke a doplatku 2015 za mesiac február 2015

a proti spoločnosti VSE rozdiel medzi cenou elektriny na straty a trhovou cenou elektriny, ktorú sťažovateľka dodala spoločnosti VSE.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 33Cb/70/2015-958 z 19. novembra 2018 zamietol žalobu sťažovateľky s odôvodnením, že sťažovateľka nepreukázala splnenie si oznamovacej povinnosti pre rok 2015 v termíne do 15. augusta 2014 voči spoločnosti VSD podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v jeho relevantnom znení (ďalej len „zákon o podpore OZE“), a teda jej s poukazom na § 4 ods. 3 tohto zákona žalované nároky nevznikli.

5. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom sp. zn. 3Cob/98/2022 z 29. júna 2023 opätovne potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 1Obdo/6/2024 z 27. augusta 2025 odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v konaní pred všeobecnými súdmi argumentovala, že § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE dovedna predstavujú jednu právnu normu, ktorá neustanovuje žiaden výslovný zákaz dohody, podľa ktorej by sa právo na podporu priznalo aj v prípadoch nesplnenia oznamovacej povinnosti, čo spôsobuje, že s jeho existenciou potom nie je spojený nárok a právo tak zostáva v rovine naturálneho práva (naturálnej obligácie). Sťažovateľka prezentovala názor, že právna norma obsiahnutá v predmetných ustanoveniach má dispozitívnu povahu, a preto bolo irelevantné, či z jej strany došlo/nedošlo k splneniu oznamovacej povinnosti. Vzhľadom na dispozitívnu povahu § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, ako aj súkromnoprávnu povahu sankcie predpokladanej § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE dohodou zúčastnených strán je možné úplne alebo čiastočne vylúčiť/modifikovať účinky § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE.

8. Sťažovateľka poukázala na to, že dohodnutie podpory nie je v nesúlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi vrátane zákona o podpore OZE, pretože ten nezakazuje dohodnutie podpory pre rok, v ktorom by aj nebola splnená povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) uvedeného zákona, ktorý nemá kogentnú povahu.

9. V zmysle rozsudku súdu prvej inštancie si sťažovateľka nemôže uplatňovať právo na odber elektriny za cenu na straty a na vyplácanie doplatku pre rok 2015, ak si nesplnila voči spoločnosti VSD oznamovaciu povinnosť. Je zrejmé, že rozsudok okresného súdu nepriznal žiadnu relevanciu tomu, že zmluva o dodávke a doplatku 2015 bola navrhnutá spoločnosťou VSD až po 15. auguste 2014 a následne bola aj uzavretá (9. decembra 2014) bez akýchkoľvek výhrad, hoci žalovaní v tom čase vedeli, či došlo/nedošlo zo strany sťažovateľky k splneniu oznamovacej povinnosti.

10. Súčasne rozsudok okresného súdu ignoroval absenciu akéhokoľvek prejavu vôle žalovaných spoločností pred a pri uzatváraní spomenutej trojstrannej zmluvy, že túto nebudú alebo nemôžu plniť práve v roku 2015. Z úkonov VSD vyplýva vôľa tejto spoločnosti vyplácať sťažovateľke

doplatok v roku 2015 a vôľa spoločnosti VSE odoberať od sťažovateľky elektrinu za cenu na straty s účinnosťou už od 1. januára 2015 bez akejkoľvek výhrady.

11. Rozsudok súdu prvej inštancie sa vôbec nevenoval povahe právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE ani tomu, že sankcia obsiahnutá v § 4 ods. 3 spomenutého zákona predstavuje (iba) súkromnoprávnu sankciu, a ani otázke právne irelevantného omylu v pohnútke, resp. neprejavenej, a teda vnútornej výhrade na strane spoločností VSD a VSE (hoci sťažovateľka všetko toto namietala).

12. Rozsudok krajského súdu potvrdil závery okresného súdu, pričom v reakcii na argumentáciu sťažovateľky uviedol, že ani zmluva o dodávke a doplatku 2015 sama osebe nepredstavuje dôkaz toho, že sťažovateľka si splnila pre rok 2015 voči spoločnosti VSD oznamovaciu povinnosť, hoci uvedená zmluva bola navrhnutá zo strany spoločnosti VSD a následne aj uzavretá až po tom, čo žalovaní museli vedieť o tom, či si sťažovateľka už predtým splnila oznamovaciu povinnosť. Ani rozsudok odvolacieho súdu teda nepriznal žiaden význam datovaniu návrhu a uzavretiu predmetnej zmluvy a ani jej celej a bezvýnimočne dohodnutej účinnosti od 1. januára 2015 vrátane inštrukcie k fakturácii pre rok 2015.

13. Nie je vôbec jasné ako odvolací súd napriek argumentácii sťažovateľky dospel k záveru, ktorý doslova popiera výslovný a bezvýhradný prejav vôle uskutočnený po 15. auguste 2014, ako aj jeho objektívny význam.

14. Rozsudok súdu prvej inštancie a ani rozsudok odvolacieho súdu výslovne nereflektovali na argumentáciu sťažovateľky, že zmluva o dodávke a doplatku 2015 obsahuje pre rok 2015 odchylnú zmluvnú úpravu od dôsledku predpokladaného v § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE.

15. Uznesenie najvyššieho súdu síce konštatovalo, že rozsudok odvolacieho súdu sa nezaoberal predmetnou argumentáciou sťažovateľky, čo však dovolací súd ospravedlnil tým, že argumentácia sťažovateľky by mala význam len v takom prípade, ak by bola preukázaná existencia vôle (najmä) spoločnosti VSD poskytovať sťažovateľke podporu aj bez splnenia oznamovacej povinnosti.

16. Najvyšší súd poukázal aj na to, že v celom priebehu konania pred všeobecnými súdmi spoločnosť VSD odmietala, že by takáto vôľa na strane žalovaných niekedy existovala a bola prejavená.

17. Pokiaľ najvyšší súd uvádza, že sťažovateľka netvrdila existenciu zmluvného dojednania, ktoré by vylučovalo pôsobnosť sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE pre rok 2015, sťažovateľka považuje takéto tvrdenie za hrubo odporujúce skutočnosti.

18. Sťažovateľka uviedla, že odlišná zmluvná úprava oproti § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE pre rok 2015 nie je len taká úprava, ktorá výslovne vylučuje uvedené ustanovenie, ale aj taká zmluvná úprava, ktorá smeruje k inému, resp. práve opačnému dôsledku, než aký zákonné ustanovenie predpokladá.

19. Sťažovateľka tiež poukázala na to, že ak súkromnoprávna sankcia pre rok 2015 podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE nastúpila márnym uplynutím lehoty končiacej 15. augusta 2014 (t. j. nastúpila už 16. augusta 2014) a zmluva o dodávke a doplatku 2015 bola uzavretá 9. decembra 2014 na návrh VSD (v tom čase VSD a VSE museli vedieť, či sťažovateľka splnila oznamovaciu povinnosť) a výslovne ustanovuje svoju celú a bezvýhradnú účinnosť už pre rok 2015 (od 1. januára

2015), potom táto zmluva zjavne a objektívne už v čase jej návrhu a aj uzavretia smerovala pre rok 2015 k opačnému výsledku, než ktorý predpokladal § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE. Tento zjavný rozpor však všeobecné súdy úplne ignorovali napriek tomu, že vyžadoval jasné konštatovanie jeho existencie a zároveň aj jeho náležite zdôvodnenú právnu kvalifikáciu, pričom táto podľa povahy veci závisela práve od kogentnej či dispozitívnej povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE.

20. Rozsudok súdu prvej inštancie a aj rozsudok odvolacieho súdu sa však úplne vyhli ako konštatovaniu existencie uvedeného rozporu, tak aj jeho právnej kvalifikácii. Najvyšší súd uviedol, že zo zmluvy o dodávke a doplatku 2015 sa „*nedá vyčítať*“ vôľa zmluvných strán vylúčiť pôsobnosť sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE pre rok 2015. Uvedený záver je podľa názoru sťažovateľky iluzórny a arbitrárny, pretože je v zjavnom a príkrom rozpore s realitou a objektívnym chápaním zmluvy o dodávke a doplatku 2015 ako prejavu vôle a ignorovaním skutočností, za ktorých bol uvedený prejav vôle uskutočnený (čas návrhu a uzavretia zmluvy, jej bezvýhradnosť, vedomosť o slení/nesplnení oznamovacej povinnosti), čo odporuje § 191 CSP.

21. Spomenuté závery predstavujú také pochybenie pri hodnotení kľúčových dôkazov, ktoré možno bezpochyby označiť za arbitrárne, svojvoľné a bez akceptovateľného a presvedčivého racionálneho, resp. logického základu v porovnaní so zjavnými skutočnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo.

22. Relevantnou a primárnou skutkovou otázkou v tomto smere bolo, či zmluva o dodávke a doplatku 2015 obsahuje prejav vôle plniť túto zmluvu v roku 2015 v jej celom, resp. relevantnom rozsahu, čo zjavne objektívne obsahuje a čo všeobecné súdy zjavne a neutržiteľne prehliadali prostredníctvom ignorovania podstatných časových okolností návrhu a aj uzavretia zmluvy o dodávke a doplatku 2015 a aj ich výslovného obsahu. Sťažovateľka nemala dôvod domnievať sa, že spoločnosti VSD a VSE uvedenú zmluvu síce uzatvárajú s jej účinnosťou od 1. januára 2015, avšak túto nebudú chcieť v roku 2015 plniť. Relevantným malo byť iba preukázanie vôle, resp. úmyslu spoločností VSD a VSE, že uvedenú zmluvu nechceli v roku 2015 plniť.

23. Dovolací súd vychádzal z (údajnej) vôle spoločnosti VSD, resp. aj VSE (a teda vykonal akúsi interpretáciu návrhu a zmluvy o dodávke a doplatku 2015), avšak zároveň nevenoval žiadnu pozornosť tomu, či a z čoho vyplýva to, že prípadný úmysel spoločností VSD a VSE bol alebo musel byť sťažovateľke známy a tiež nie je zrejmé, prečo dovolací súd nevenoval pozornosť aj ostatným kritériám interpretácie právneho úkonu podľa § 266 Obchodného zákonníka. Dovolací súd uprednostnil údajnú vôľu spoločnosti VSD, resp. aj spoločnosti VSE a zároveň sa vôbec nezaoberal vôľou sťažovateľky.

24. Ani rozsudok okresného súdu a ani rozsudok krajského súdu nezaložili svoje závery na existencii vôle zmluvných strán zmluvy o dodávke a doplatku 2015. Až uznesenie najvyššieho súdu prinieslo novú argumentáciu, resp. nové dôvody, proti ktorým sťažovateľka (už) nemala možnosť účinne sa brániť a argumentovať.

25. Sťažovateľka preto zastáva názor, že uznesenie najvyššieho súdu je pri vyhodnotení zmluvy o dodávke a doplatku 2015 založené na objektívne nepodloženej, účelovej a umelo vytvorenej domnienke, ktorej cieľom je vylúčiť daňovú žalovanú nárok sťažovateľky.

26. Napriek už uvedenému najvyšší súd dovolanie sťažovateľky podané z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nesprávne odmietol ako neprípustné.

27. Sťažovateľka podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie aj s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom argumentovala tým, že zmluva o dodávke a doplatku 2015 sa pre rok 2015 odchyľuje od toho, čo predpokladá § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, a teda pre posúdenie platnosti a účinnosti príslušných ustanovení spomenutej zmluvy je kľúčovou otázkou kogentnej alebo dispozitívnej povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE.

28. Najvyšší súd uviedol, že „*právna otázka posúdenia povahy ustanovenia § 4 ods. 3 Zákona o podpore OZE v jeho znení účinnom od 1. januára 2014 (do 31. decembra 2018) v tom zmysle, či ide o ustanovenie kogentné alebo dispozitívne, nie je otázkou, ktorú by odvolací súd v napadnutom rozhodnutí výslovne riešil, a na ktorej riešení by založil svoje rozhodnutie. Podľa názoru dovolacieho súdu ide o otázku hypotetickú.*“, čo bolo dôvodom, prečo dovolací súd odmietol dovolanie sťažovateľky aj v jeho časti podanej v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

29. Z uvedeného je nesporné, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky v tejto časti v priamej a bezprostrednej väzbe na odmietnutie dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

30. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu v konaní o zaplatenie žalovaných nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o dodávke a doplatku 2015, v ktorom vystupuje sťažovateľka (ako výrobca elektrickej energie) v postavení žalobkyne.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu:

31. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (IV. ÚS 170/2022, III. ÚS 678/2021, I. ÚS 695/2022)].

32. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je teda ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým nebola poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta, a ktorý jej

umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 36/96).

33. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

34. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom bol príslušný rozhodnúť a aj tak učinil najvyšší súd, preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

35. V rozsiahlej sťažnostnej argumentácii (41 strán) sťažovateľka podrobila kritike skutkové a právne závery všeobecných súdov, ktoré považuje za arbitrárne, neodôvodnené, nelogické a protirečivé. Uznesenie najvyššieho súdu pokladá sťažovateľka za arbitrárne predovšetkým z dôvodu absencie posúdenia povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 1 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, teda nesplnenie oznamovacej povinnosti sťažovateľkou ako výrobcom elektriny voči spoločnosti VSD, v dôsledku čoho stratila možnosť uplatniť si v roku 2015 právo na podporu. Podľa sťažovateľky ide o dispozitívne ustanovenia zákona o podpore OZE, a preto nie je podstatné, či si oznamovaciu povinnosť splnila. Najvyšší súd pristúpil nesprávne k interpretácii zmluvy o dodávke a doplatku 2015, pretože ignoroval prejav vôle žalovaných spočívajúci v návrhu a následnom uzatvorení predmetnej zmluvy bez akýchkoľvek výhrad v čase, keď žalovaným bolo zrejmé, že sťažovateľka si oznamovaciu povinnosť podľa zákona o podpore OZE nesplnila. Najvyšší súd konštatoval absenciu vôle VSD (resp. VSE) plniť uvedenú zmluvu bez toho, aby skúmal, či taký úmysel mohol byť sťažovateľke vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy známy.

36. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázkou posúdenia prípustnosti dovolania vníma ústavný súd primárne ako otázku interpretácie (obyčajného) zákona, pričom v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa, samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tentonatoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

37. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je (ani) povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

38. Vychádzajúc z uvedeného, osobitne z dôvodov ústavnej sťažnosti, ktorými je ústavný súd viazaný, ústavný súd zamerlal svoju pozornosť na to, či najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody, pre ktoré ho odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, a teda či účinky jeho dovolacej právomoci boli zlučiteľné s právom sťažovateľky ako strany sporu na prístup k súdu a súčasne či zo strany najvyššieho súdu došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Ústavný súd sa zamerlal predovšetkým na argumentáciu najvyššieho súdu v reakcii na námietky sťažovateľky, ktoré uplatnila aj v ústavnej sťažnosti.

39. K dovolacej námietke zmätočnosti rozsudku krajského súdu, ktorá bola v dovolacom konaní zásadná, sa dovolací súd vyčerpávajúco vyjadril v bodoch 37 až 44 napadnutého uznesenia (všeobecná charakteristika dovolacieho dôvodu zmätočnosti) a následne v bodoch 45 až 56 svojho rozhodnutia, v ktorých poukázal na konkrétne názory krajského súdu, ktorý v reflexii na argumentáciu sťažovateľky konštatoval povinnosť sťažovateľky splniť si oznamovaciu povinnosť podľa zákona o podpore OZE ako predpokladu na získanie podpory, vychádzajúc okrem iného z nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 50/2015. Pokiaľ sťažovateľka poukázala na existenciu žalovaných nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o dodávke a doplatku 2015, v zmysle ktorej nie je podstatné splnenie oznamovacej povinnosti, keďže ide o súkromnoprávny vzťah medzi ňou a žalovanými, ktorý vznikol až takmer 2 mesiace po uplynutí termínu na splnenie oznamovacej povinnosti, pričom okolnosti uzatvorenia zmluvy je potrebné chápať ako prejav vôle žalovaných odoberať od sťažovateľky elektrinu za straty a s doplatkom aj pre rok 2015, najvyšší súd poukázal na rozsudok krajského súdu, ktorý (body 28 a 29 odôvodnenia) konštatoval, že samotné uzatvorenie dotknutej zmluvy nemožno chápať tak, že zo strany sťažovateľky nie je potrebné splniť zákonnú oznamovaciu povinnosť, ktorá má charakter opakovanej činnosti, ktorou sa podmieňuje vznik nároku na nasledujúci kalendárny rok. Uvedené nevyklučuje vznik nároku na podporu v ďalších obdobiach v prípade riadneho splnenia povinnosti oznamovania. Dovolací súd svoju argumentáciu oprel o závery uvedené v uznesení (správne náleze, pozn.) ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 491/2018, ktorý okrem zrejmej periodicity plnenia oznamovacej povinnosti pre príslušný kalendárny rok konštatoval aj rozdiel medzi samotným právom na podporu (ktoré nebolo u sťažovateľky spochybnené) a nárokom na podporu na príslušný kalendárny rok nárokovateľným len po splnení zákonom ustanovených povinností. Dovolací súd k uvedenému doplnil, že zo samotného znenia zmluvy sa nedá „vyčítať“ vôľa zmluvných strán vylúčiť pôsobnosť sankcie pre rok 2015 v prípade absencie oznámenia zo strany sťažovateľky.

40. Pokiaľ sťažovateľka namietala nedostatky v procese dokazovania, neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení, ústavný súd konštatuje (body 52 až 56 odôvodnenia), že rozhodnutie dovolacieho súdu vychádza zo skutkového stavu tak, ako bol ustálený v skorších štádiách konania (§ 442 CSP). Dovolací súd sám nevykonával dokazovanie ani neprehodnocoval už vykonané dôkazy, z ktorých nevyvodil odlišné skutkové závery, teda nenadobudol odlišnú informáciu o pravdivostnej hodnote niektorého z čiastkových skutkových tvrdení sporových strán než nižšie súdy. Dovolací súd s poukazom na konkrétne postupy súdov pri hodnotení dôkazov vyplývajúce z predloženého spisu uzavrel, že nezistil žiadne svojvoľné či selektívne hodnotenie dôkazov; tiež konštatoval odôvodnenosť nevykonania sťažovateľkou navrhovaných dôkazov pre ich nadbytočnosť.

41. Závery konajúcich súdov vrátane najvyššieho súdu sú napokon v súlade aj s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 18/2018 z 27. augusta 2019 publikovaným ako judikát R 58/2020, ktorého právna veta znie „Výrobca elektriny má právo uplatniť si právo na podporu za nasledujúci kalendárny rok len v prípade, ak najneskôr do 15. augusta doručí prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy oznámenie podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby v znení účinnom do 31. decembra 2018. Pre dodržanie lehoty a pre zachovanie práva na podporu za nasledujúci kalendárny rok tak nepostačuje, ak výrobca elektriny odovzdá predmetné oznámenie adresované prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy na poštovú prepravu v posledný deň zákonom určenej lehoty, t. j. 15. augusta.“.

42. Aj v posudzovanom prípade bolo riadne doručenie oznámenia podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore OZE prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy nevyhnutným predpokladom na zaradenie výrobných zariadení sťažovateľky do systému podpory v kalendárnom roku 2015. Odlišné zmluvné dojednanie, ktoré by vylučovalo aplikáciu sankcie upravenej v § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, sa v prípade sťažovateľky dokazovaním nepreukázalo, čo napokon netvrdí ani sťažovateľka, ktorá záver o existencii vôle žalovaných plniť túto zmluvu bez ohľadu na splnenie zákonom stanovenej oznamovacej povinnosti vyvodzuje z okolností uzatvorenia zmluvy o podpore a doplatku 2015. Nemožno však opomenúť, že sťažovateľka v súdnom konaní sama predovšetkým tvrdila (v konaní pred ústavným súdom túto argumentáciu nepredostrela, pozn.), že sporné oznámenie v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore OZE spoločnosti VSD riadne a včas doručila, nevedela však svoje tvrdenie preukázať, čo následne atakovala námietkou o nezákonnosti presunu dôkazného bremena zo žalovaných na sťažovateľku, ktorá bola posúdená ako nedôvodná.

43. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia v kontexte obsahu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd primeraným spôsobom aplikoval na vec sa vzťahujúce procesné normy týkajúce sa dovolania a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom jasne uviedol, že nezistil zmätočnosť vady týkajúce sa procesu dokazovania ani odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšej inštancie.

44. Ústavne akceptovateľný je aj právny záver najvyššieho súdu vo vzťahu k posúdeniu dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP v súvislosti so sťažovateľkou formulovanou dovolacou otázkou týkajúcou sa posúdenia povahy (dispozitívnosti/kogentnosti) § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE v jeho znení účinnom od 1. januára 2014, ktorú dovolací súd vyhodnotil ako otázku, na ktorej nebolo založené rozhodnutie odvolacieho súdu. Uvedené korešponduje so závermi súdov nižšej inštancie, ktoré neidentifikovali žiadne zmluvné ustanovenie odlišné od zákona o podpore OZE v otázke plnenia oznamovacej povinnosti a z toho vyplývajúcej sankcie, a preto k posúdeniu právnej povahy dotknutých ustanovení zákona nepristúpili.

45. Ostatné právne závery najvyššieho súdu týkajúce sa riešenia právnej otázky aplikácie § 4 ods. 3 v spojení s prechodným ustanovením § 18e ods. 1 zákona o podpore OZE, v rámci ktorej dospel k záveru, že zo strany krajského súdu nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, resp. odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, teda jeho rozhodnutie sp. zn. 1Obdo/41/2020 z 26. mája 2021, resp. sp. zn. 1Obdo/26/2021 z 29. marca 2022, sp. zn. 2Obdo/20/2023 z 22. augusta 2024 a uznesenia sp. zn. 2Obdo/18/2024 z 29. apríla 2025,

čím nedošlo k naplneniu dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, neboli predmetom sťažnostnej argumentácie sťažovateľky, a preto ich ústavný súd neposudzoval.

46. Ústavný súd poznamenáva, že do obsahu jeho právomoci nepatrí preskúmať postup ani správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k ich rozhodnutiu vo veci. Ústavná sťažnosť nie je ďalší opravný prostriedok a ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) stojí mimo sústavy všeobecných súdov a nekoná ako súd ďalšej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, ktorým sa oprávnený subjekt domáha ochrany svojich základných práv a slobôd či ochrany svojich práv, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Taktiež priestor ústavného súdu pri posudzovaní (preskúmaní) nesprávneho právneho posúdenia je zúžený len na nesprávne právne posúdenie, ktoré nie je ústavnokonformné. Ústavný súd teda môže zasiahnuť a zrušiť rozhodnutie len v prípade, ak sa pri výklade práva (pri právnom posúdení) vybočilo z prípustných medzí ústavnokonformného výkladu.

47. Argumentácia sťažovateľky je v zásade jednoduchou polemikou na úrovni zákona orientovanou na posúdenie otázky spôsobu posúdenia skutkových okolností jej právnej veci všeobecnými súdmi, ako aj právnych záverov, ku ktorým tieto súdy na ich základe dospeli, bez reflexie okolnosti, že ústavný súd nie je odvolacím ani dovolacím súdom a na žiadnom článku inštančnej postupnosti nenahrádza všeobecné súdy, nerieši teda „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť ich rozhodnutí, ktorá sa odvíja od ústavnoprávne relevantného odôvodnenia (námietok) ústavnej sťažnosti. Snaha sťažovateľky zvrátiť svoj procesný neúspech v konaní pred všeobecnými súdmi ďalším prieskumným konaním prostredníctvom ústavnej sťažnosti bez formulovanej ústavnoprávnej intenzity zásahu do základných práv arbitrárnym alebo zjavne neodôvodneným rozhodnutím nemôže byť preto úspešná.

48. Keďže medzi uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

49. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu